

Sygn. akt III S 25/16

POSTANOWIENIE

Dnia 12 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Gabriela Sobczyk

Sędziowie SO Leszek Dąbek

SR (del.) Roman Troll (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2016 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

ze skargi A. Ż.

z udziałem Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w Jastrzębiu – Zdroju

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie wszczętej z wniosku A. Ż. o uzupełnienie postanowienia

w przedmiocie działu spadku prowadzonej przed Sądem Rejonowym w Jastrzębiu – Zdroju pod sygn. akt I Ns 913/15

postanawia:

oddalić skargę.

SSR (del.) Roman Troll SSO Gabriela Sobczyk SSO Leszek Dąbek

Sygn. akt III S 25/16

UZASADNIENIE

Skarżąca A. Ż. 27 stycznia 2016 roku złożyła skargę na naruszenie praw strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki wnosząc:

- a. o stwierdzenie, że w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym w Jastrzębiu – Zdroju w sprawie o sygn. akt I Ns 913/15 nastąpiła przewlekłość,
- b. o przyznanie na jej rzecz kwoty 2000 zł,
- c. wydanie zalecenia podjęcia czynności, a w szczególności niezwłocznego doręczenia wniosku uczestnikom postępowania oraz wyznaczenia terminu posiedzenia celem rozpoznania wniosku,
- d. oraz o zwrot kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazała, że pomimo złożenia 15 lipca 2015 roku zgodnego wniosku o wydanie uzupełniającego postanowienia w przedmiocie działu spadku co do jednego składnika nieujętego w poprzednim postanowieniu (powzięto o nim wiedzę po prawomocnym zakończeniu postępowania) jedyną czynnością sądu było 9 grudnia 2015 roku przekazanie akt Wydziałowi Rodzinnemu celem ustanowienia kuratora dla małoletniego uczestnika postępowania, a wcześniej przez 5 miesięcy nie podjęto żadnej czynności, zaś sprawa nie jest skomplikowana. Do chwili złożenia skargi nie doręczono odpisu wniosku i nie wyznaczono terminu rozpoznania sprawy, a zwłoka w rozpoznaniu sprawy uniemożliwia dysponowanie środkami majątkowymi spadkodawcy zdeponowanymi w banku.

Skarb Państwa – Prezes Sądu Rejonowego w Jastrzębiu – Zdroju wniósł o oddalenie skargi wskazując, że z uwagi na konieczność ustanowienia kuratora dla małoletniego uczestnika postępowania (postanowienie w tym zakresie w Wydziale III Rodzinnym i Nieletnich uprawomocniło się 16 lutego 2016 roku) 11 marca 2016 roku został wyznaczony termin rozprawy na 18 maja 2016 roku - niezwłocznie po wyznaczeniu kuratora, a sędzia referent podjął w sprawie niezbędne czynności.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Do Sądu Rejonowego w Jastrzębiu – Zdroju 15 lipca 2015 roku wpłynął wniosek o wydanie uzupełniającego postanowienia w przedmiocie działu spadku, w którym zaznaczono kiedy wydano postanowienie w przedmiocie działu spadku oraz jednocześnie złożono wniosek o ustanowienie dla małoletniego uczestnika postępowania kuratora wskazując jego osobę. Wniosek ten został zadekretowany tego samego dnia, a akta przedstawiono sędziemu referentowi 16 lipca 2015 roku.

Sędzia referent 21 lipca 2015 roku zarządził dołączenie akt sprawy I Ns 486/11 (o stwierdzenie nabycia spadku). Zarządzenie to wykonano 30 lipca 2015 roku. Tego samego dnia akta przekazano do referatu innego sędziego, który 28 sierpnia 2015 roku zarządził dołączenie akt o sygn. I Ns 1371/12 (o dział spadku) - akta te przedłożono 7 września 2015 roku.

Sędzia referent 20 października 2015 roku zarządził przekazać akta Wydziałowi III Rodzinnemu i Nieletnich celem rozpoznania wniosku o ustanowienie kuratora dla małoletniego uczestnika postępowania. Zarządzenie to wykonano 22 października 2015 roku w ten sposób, że doręczono do Wydziału III Rodzinnego i Nieletnich odpis wniosku o wydanie uzupełniającego postanowienia w przedmiocie działu spadku z zarządzeniem z 20 października 2015 roku celem rozpoznania wniosku o ustanowienie kuratora dla małoletniego uczestnika postępowania.

Wydział III Rodziny i Nieletnich Sądu Rejonowego w Jastrzębiu – Zdroju 28 października 2015 roku wezwał o akta I Ns 913/15 oraz I Ns 1371/12 do sprawy III Ns 793/15. Sędzia referent 13 listopada 2015 roku zarządził wypożyczyć akta. Zarządzenie to wykonano 16 listopada 2015 roku, a akta zostały zwrócone 9 lutego 2016 roku.

Termin rozprawy został wyznaczony 14 marca 2016 roku na 18 maja 2016 roku po zwrocie akt z Wydziału III Rodzinnego i Nieletnich oraz uzyskaniu informacji o ustanowionym kuratorze dla małoletniego. W aktach, które wpłynęły do Sądu Okręgowego w Gliwicach 11 lutego 2016 roku ze skargą, brak obecnie prawomocnego postanowienia o ustanowieniu kuratora dla małoletniego uczestnika postępowania, natomiast informacje te wynikają z uzasadnienia pisma Prezesa Sądu Rejonowego w Jastrzębiu – Zdroju z wnioskiem o oddalenie skargi w całości. Dodatkowo Sąd Rejonowy zwrócił się 14 marca 2016 roku o odpis prawomocnego postanowienia w tym zakresie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.) dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd, w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty (...), uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawikłaności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania. Przewlekłość postępowania to brak czynności zmierzających do rozstrzygnięcia, zachodzący dłużej niż jest to konieczne do rozważenia sprawy bądź zgromadzenia dowodów, chodzi zatem o to, by czynności zmierzające do wydania orzeczenia kończącego zabierały odpowiednią ilość czasu, czyli odbywały się bez zbędnej zwłoki (por. art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki). Zbędną zwłoką nie jest przy tym każdy upływ czasu, ale dopiero nadmierne odstępstwo od czasu zwykle koniecznego dla wykonania określonych czynności, dlatego

przewlekłość postępowania zachodzi wówczas, gdy zwłoka w czynnościach jest nadmierna (rażąca) i nie znajduje uzasadnienia w obiektywnych okolicznościach sprawy. [Por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2013 r. (...) 3/13, LEX nr 1318217, postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 stycznia 2013 r. sygn. akt II S 33/12, Lex 1246709; por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23 listopada 2010 r. sygn. akt II S 28/10 - KZS 2010/11/50, LEX nr 783363].

Przede wszystkim należy zauważyć, że nie jest tak jak stara się przedstawić skarżąca w uzasadnieniu skargi na przewlekłość postępowania, że od wpływu wniosku aż do 9 grudnia 2015 roku w sprawie nie wykonywano żadnych czynności. Z akt sprawy wyraźnie wynika, że sędziowie referenci w pierwszej kolejności zarządzali dołączyć akta dotyczące stwierdzenia nabycia spadku i działu spadku. Ostatecznie akta tych spraw zostały dołączone w niecałe 2 miesiące po wpływie wniosku, przy czym należy zwrócić uwagę na to, że wniosek wpłynął w okresie wakacyjnym.

Ponadto wniosek o uzupełnienie postanowienia o dziale spadku nie był możliwy do rozpoznania bez wcześniejszego ustanowienia kuratora dla małoletniego będącego uczestnikiem postępowania. Taki wniosek w tym zakresie został również złożony i - jak wynika z akt - został przekazany, a następnie rozpoznany przez wydział właściwy dla tych spraw na początku 2016 roku, zaś postanowienie w tym zakresie uprawomocniło się w połowie lutego 2016 roku. Natomiast odpis wniosku o ustanowienie kuratora dla małoletniego uczestnika został przekazany do Wydziału III Rodzinnego i Nieletnich 22 października 2015 roku, czyli po 3 miesiącach od wpływu wniosku.

W sprawie konieczne były więc czynności dokonywane nie tylko w jednym wydziale, ale w dwóch wydziałach Sądu Rejonowego w Jastrzębiu – Zdroju.

Nie ulega żadnej wątpliwości, że bez ustanowienia kuratora dla małoletniego będącego uczestnikiem postępowania nie było możliwe wykonanie żadnej merytorycznej czynności w sprawie, albowiem w pierwszej kolejności wszystkie osoby uczestniczące w sprawie muszą być prawidłowo reprezentowane. Rzeczywiście można było pokusić się o to, aby wcześniej przekazać odpis wniosku w zakresie ustanowienia kuratora dla małoletniego do właściwego wydziału, ale mógł to wykonać także pełnomocnik reprezentujący wnioskodawczynię, a jednak tego nie zrobił oczekując na działanie Sądu Rejonowego w tym zakresie. Z tych powodów Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, że pomiędzy wpływem wniosku, a przekazaniem jego odpisu do właściwego wydziału celem rozpoznania wniosku o ustanowienie kuratora nie można dopatrzeć się przewlekłości postępowania. Nastąpiło to bowiem po zgromadzeniu akt związkowych w sprawie po okresie nieznacznie przekraczającym 3 miesiące od wpływu wniosku. Natomiast uprawomocnienie się postanowienia o ustanowieniu kuratora w połowie lutego 2016 roku spowodowało niezwłoczne wyznaczenie terminu rozprawy (zarządzenie z 14 marca 2016 roku) na 18 maja 2016 roku, czyli przed upływem roku od złożenia wniosku. Skarżąca stara się wykazać, że złożony wniosek pozostaje zgodny z wolą pozostałych uczestników postępowania, a co za tym idzie - jeżeli taka będzie również wola reprezentującego małoletniego uczestnika postępowania kuratora - sprawa może się zakończyć na pierwszym posiedzeniu, czyli już 18 maja 2016 roku.

W związku z powyższym od czasu prawomocnego ustanowienia kuratora dla reprezentowania interesów małoletniego do czasu pierwszego terminu rozprawy upłynę 3 miesiące, a ustanowienie kuratora jest konieczne do prawidłowego wydania orzeczenia. Możliwe jest także wydanie orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie na tym pierwszym terminie rozprawy.

Dlatego też nie doszło do przewlekłości postępowania.

Mając powyższe na uwadze, w oparciu o art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, skargę jako niezasadną należało oddalić.

SSR (del.) Roman Troll SSO Gabriela Sobczyk SSO Leszek Dąbek